

3ο Αγροτικό Συνέδριο Ναυτεμπορικής

Ο ρόλος της Ελληνικής Γεωργίας στην ανασυγκρότηση της χώρας

Τετάρτη 23 Μαΐου 2018
Divnai Caravel Hotel, Αθήνα

Ομιλία Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Κυρίες και Κύριοι,

Η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και η προσέλκυση επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα βρίσκονται στο **επίκεντρο** του αναπτυξιακού μας σχεδιασμού και συνιστούν μαζί με

τους στόχους της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και της ισόρροπης ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών ,

τις **κύριες στρατηγικές προτεραιότητες** της πολιτικής μας για την αγροτική ανάπτυξη.

Ο πρωτογενής τομέας, παρά τα δύσκολα χρόνια που πέρασαν, **παραμένει** ένας σημαντικός κλάδος της οικονομίας όσον αφορά στα θεμελιώδη οικονομικά μεγέθη (ακαθάριστη αξία, απασχόληση, εισόδημα, ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών),

στην εθνική ασφάλεια (αυτάρκεια τροφίμων) και στη διασύνδεσή του με άλλους κλάδους της οικονομίας (μεταποίηση τροφίμων και εμπόριο).

Κάνοντας μια αποτύπωση **της επιχειρηματικότητας στο πρωτογενή τομέα** μπορούμε να κάνουμε ορισμένες χρήσιμες διαπιστώσεις, όπως

1) ότι οι επιχειρήσεις του είναι κυρίως μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, με τις περισσότερες από αυτές να είναι οικογενειακές, γεγονός που έχει μεγάλη σημασία για την συνοχή του οικονομικού και κοινωνικού ιστού των αγροτικών περιοχών,

2) ότι καλούνται εκτός της οικονομικής κρίσης να αντιμετωπίσουν και τα διαρθρωτικά προβλήματα των κλάδων της γεωργίας και της κτηνοτροφίας και τα οποία έχουν να κάνουν με την αποεπένδυση, τη χαμηλή παραγωγικότητα, τα διαρθρωτικά προβλήματα του γεωργικού κλήρου της χώρας, την ανάγκη ορθολογικής διαχείρισης των φυσικών πόρων και άλλα .,

3) ότι έχει αναπτυχθεί εξαιτίας της κρίσης μια θετική δυναμική επιστροφής στην ύπαιθρο και ενασχόλησης με τον πρωτογενή τομέα, δυναμική που αποτυπώθηκε στο ενδιαφέρον, για τα προγράμματα των νέων γεωργών, που προκηρύξαμε και που μπορεί να αξιοποιηθεί περαιτέρω, και

4) ότι η επιχειρηματικότητά του είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το επίπεδο ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών της χώρας, και κατά συνέπεια επηρεάζεται άμεσα από τα προβλήματα που αυτές αντιμετωπίζουν, ιδιαίτερα οι νησιωτικές, οι ορεινές και οι μειονεκτικές,

οι οποίες είναι ακόμη πιο ευάλωτες από τις υπόλοιπες στην εγκατάλειψη και γήρανση του πληθυσμού, στον κίνδυνο φτώχειας, στην έλλειψη προσβασιμότητας, κλπ.

Στη βάση λοιπόν αυτών των διαπιστώσεων εδράζεται η πεποίθησή μας ότι η επιχειρηματικότητα και οι επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα πρέπει να στηριχτούν με κάθε δυνατό τρόπο και μέσο ,

λόγω κυρίως της σημαντικότητας συμβολής τους στην οικονομική δραστηριότητα των αγροτικών περιοχών και κατά συνέπεια στην κοινωνική συνοχή και την ανάπτυξή τους

Και μπορούμε να πούμε ότι είμαστε ευτυχείς που εκτός από τη πολιτική βούληση και το στρατηγικό σχέδιο, διαθέτουμε και **σημαντικούς πόρους** προκειμένου να εφαρμόσουμε τις πολιτικές μας.

Και αναφέρομαι συγκεκριμένα στους πόρους της **ΚΑΠ** που στη τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020 διαθέτουμε και αξιοποιούμε, πόροι που φτάνουν τα **19,7 δις ευρώ** δημόσια δαπάνη, με τον Πυλώνα I να συνεισφέρει 2 δις ετησίως περίπου για άμεσες ενισχύσεις στους παραγωγούς μας ,

και τον Πυλώνα II με 5,7 δις ευρώ για την υλοποίηση μιας σειράς αναπτυξιακών μας προτεραιοτήτων, μέσω των μέτρων και δράσεων του **Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020**.

Οι προτεραιότητές μας αυτές σε σχέση με την **στήριξη της επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας** στον πρωτογενή τομέα εστιάζουν:

- Στην ενθάρρυνση **εκκίνησης επιχειρήσεων** στον πρωτογενή τομέα για την αντιμετώπιση της ανεργίας και τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων απασχόλησης, ιδιαίτερα στη κατηγορία των νέων συμβάλλοντας στην ηλικιακή ανανέωση του τομέα. Στη κατεύθυνση αυτή διαθέσαμε πάνω από **300 εκ. €** σε δύο προκηρύξεις του προγράμματος πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών για την στήριξη **16.000 νέων** στην υλοποίηση των επιχειρηματικών τους σχεδίων.
- Στον **εκσυγχρονισμό** και την **αναδιάρθρωση** των παραγωγικών κλάδων και τομέων της αγροτικής μας οικονομίας μέσω επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.. Προκηρύξαμε με **316 εκ. €** το πρόγραμμα των **σχεδίων βελτίωσης**, παρέχοντας ως κίνητρο υψηλά ποσοστά ενίσχυσης που φτάνουν μέχρι το **85%**.
- Στην ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και της **ποιότητας** των αγροτικών μας προϊόντων μέσω της τυποποίησης, πιστοποίησης και προώθησής τους σε εγχώριες και ξένες αγορές.

Στηρίζουμε τη **μεταποίηση των** αγροτικών προϊόντων καθώς και τη καθετοποίηση της παραγωγής με επενδύσεις από ΜΜΕ για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας και την ενίσχυση του εξαγωγικού προσανατολισμού των προϊόντων τους.

Προκηρύξαμε το πρόγραμμα για επενδύσεις άνω των 600 χιλ. € με δημόσια δαπάνη **150 εκ. €, προσελκύοντας εξαιρετικά αυξημένο επενδυτικό ενδιαφέρον με προτάσεις που ανέρχονται σε 600 εκ. €, προσφέροντας δυνατότητες επένδυσης σε όλους τους τομείς μεταποίησης και εμπορίας της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.** Σύντομα θα ακολουθήσουν οι προκηρύξεις και για επενδυτικά σχέδια κάτω των 600 χιλ. € από τα τοπικά προγράμματα LEADER.

- Στην παροχή κινήτρων για την ενθάρρυνση δημιουργίας ή ενδυνάμωσης **υγιών παραγωγικών σχημάτων**, ενώσεων, ομάδων και οργανώσεων παραγωγών αλλά και διεπαγγελματικών οργανώσεων, ώστε να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα του πρωτογενή τομέα, η καλύτερη ενσωμάτωση των παραγωγών στην αλυσίδα τροφίμων καθώς

και η ζητούμενη μείωση του κόστους παραγωγής μέσω της επίτευξης οικονομιών κλίμακας, που με την ταυτόχρονη αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων θα οδηγήσει στη βελτίωση των εισοδημάτων των παραγωγών.

Στη κατεύθυνση αυτή ενεργοποιήσαμε το πρόγραμμα για την ενίσχυση και ενθάρρυνση σύστασης **Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών**, το οποίο προκηρύξαμε με πόρους **25 εκ. €**.

- Στην ανάπτυξη **βασικών δομών υποστήριξης των παραγωγών**, που θα προάγουν την έρευνα, την εκπαίδευση, την συνεργασία και την καινοτομία στον πρωτογενή τομέα, δομές που απουσιάζουν από τον πρωτογενή τομέα και που πιστεύουμε ότι θα πρέπει να δημιουργηθούν για να στηρίξουν αποτελεσματικά και βιώσιμα την διαρθρωτική ανασυγκρότησή του.

Και αναφέρομαι στις δομές για τη τεχνική και επιστημονική **συμβουλευτική υποστήριξη** των παραγωγών καθώς και τις δομές για τη μεταφορά γνώσης και τη **προώθηση της καινοτομίας** στο πρωτογενή τομέα. Εργαζόμαστε εντατικά ώστε να οργανωθούν οι δομές αυτές,

ενώ εντός του μήνα θα προκηρύξουμε το πρόγραμμα της συνεργασίας για την προώθηση της καινοτομίας με **60 εκ. €** ώστε να δώσουμε την ευκαιρία ανάπτυξης επιχειρησιακών συνεργειών μεταξύ των φορέων της αγροδιατροφικής αλυσίδας με στόχο τη σύνδεση της έρευνας με την γεωργική πρακτική και τις επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα.

•Η στρατηγική μας όμως εστιάζει και στην **συνολική ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές** με την δημιουργία εναλλακτικών και συμπληρωματικών εισοδημάτων στους αγρότες αλλά και στους κατοίκους της υπαίθρου,

προκειμένου να δημιουργηθούν συνθήκες διατήρησης του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές και ανάπτυξης του οικονομικού και κοινωνικού τους ιστού.

Στη κατεύθυνση αυτή διαθέσαμε **400 εκ. €** για την έγκριση 50 συνολικά τοπικών προγραμμάτων **LEADER** προκειμένου να υποστηρίξουμε την ενίσχυση επενδύσεων ίδρυσης και εκσυγχρονισμού Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στους τομείς του αγροτουρισμού, της οικοτεχνίας και βιοτεχνίας, της μεταποίησης καθώς και των υπηρεσιών.

•Ταυτόχρονα και με δεδομένο ότι η έλλειψη ρευστότητας και η περιορισμένη χορήγηση δανείων σε γεωργικές επιχειρήσεις στις παρούσες συνθήκες αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στον πρωτογενή τομέα προωθούμε την ενεργοποίηση **χρηματοδοτικών εργαλείων** για τη χορήγηση μικροδανείων και τη παροχή εγγυήσεων για την υλοποίηση επενδύσεων.,

ενώ παράλληλα αντιμετωπίζουμε και το πρόβλημα υπερχρέωσης του χώρου ξεκινώντας από τις οφειλές που έχουν μεταφερθεί στη κακή λεγόμενη αγροτική τράπεζα , τη PQH σήμερα, φροντίζοντας παράλληλα να παραμείνει στον αγροτικό χώρο μια αδρανής σήμερα αλλά πολύ σημαντική αγροτική περιουσία .

Τέλος στο πλαίσιο των **δημόσιων υποδομών για την προσέλκυση επενδύσεων** θα πρέπει να αναφέρω ότι με πόρους του ΠΑΑ και του ΕΣΠΑ χρηματοδοτείται το μεγάλο έργο ανάπτυξης **ευρυζωνικών υποδομών** σε αγροτικές περιοχές, στις οποίες δεν υπάρχει πρόσβαση σε υπηρεσίες διαδικτύου, έργο που **βραβεύτηκε**

πρόσφατα από τους 3 Επιτρόπους της Ε.Ε. (Γεωργίας, Περιφερειακής Πολιτικής και Ψηφιακής Οικονομίας) σε σχετικό διαγωνισμό της Ε.Ε., για την πρόοδο που έχει επιτελεστεί.

Επιπλέον, για την εξοικονόμηση και αξιοποίηση των υδατικών πόρων των αγροτικών περιοχών με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας προκηρύχθηκε πρόσφατα και το πρόγραμμα χρηματοδότησης των μεγάλων **εγγειοβελτιωτικών και αρδευτικών έργων** με πόρους ύψους **180 εκ. €**.

Συνολικά, οι πόροι του ΠΑΑ που μέχρι σήμερα έχουν δεσμευτεί σε νέες προκηρύξεις και συνεχιζόμενα έργα ξεπέρασαν τα **4 δις €**, δηλαδή το **70%** της δημόσιας δαπάνης του προγράμματος.

Με τις νέες προκηρύξεις μάλιστα που προγραμματίζουμε και θα εκδοθούν εντός του α΄ εξαμήνου 2018 θα έχει δεσμευτεί πάνω από το **80%** των πόρων του ΠΑΑ.

Σε επίπεδο πληρωμών του ΠΑΑ, για την τριετία 2015-2017 είναι οι **υψηλότερες** κατ' έτος της τελευταίας δεκαετίας, συμπεριλαμβανομένης ολόκληρης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

Συνολικά, οι πληρωμές του νέου ΠΑΑ ανέρχονται σήμερα σε **1,5 δις €** δημόσια δαπάνη, πόροι που αντιστοιχούν σε **απορρόφηση** κοινοτικής συμμετοχής της τάξης του **33%** και κατευθύνθηκαν στην ελληνική οικονομία και στον πρωτογενή τομέα ειδικότερα.

Με αυτές τις επιδόσεις:

- το ΠΑΑ συνεισφέρει με το **μεγαλύτερο** ποσό απορρόφησης πόρων στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, της τάξης του **35%**, μεταξύ των 20 επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και κατ' επέκταση εισροής κοινοτικών πόρων στη χώρα, ενώ αν συνυπολογιστούν και οι κοινοτικοί πόροι των άμεσων ενισχύσεων που ανέρχονται σε 2 δις ετησίως, **πάνω από το 50%** των κοινοτικών εισροών στη χώρα κατευθύνονται στο πρωτογενή τομέα.
- το ΠΑΑ **ξεπέρασε τον κοινοτικό μέσο όρο** απορρόφησης πόρων, παρά την καθυστέρηση έγκρισής του, εξαιτίας των εκατοντάδων παρατηρήσεων και παραλείψεων, κατά ένα χρόνο σε σχέση με τα προγράμματα των λοιπών κρατών

μελών, και μάλιστα είναι **δεύτερο ως προς το ρυθμό αύξησης πληρωμών** μεταξύ των 28 κρατών μελών της Ε.Ε.

- και σε σχέση με τη προηγούμενη προγραμματική περίοδο, στο αντίστοιχο χρονικό διάστημα το νέο ΠΑΑ έχει **τριπλάσιο ποσό απορρόφησης** .

Τέλος θα ήθελα να αναφερθώ στην καθοριστική συμβολή των **Περιφερειών** στην υλοποίηση όλων αυτών των παρεμβάσεων που σχεδιάσαμε στο νέο ΠΑΑ, καθώς τους έχει ανατεθεί ένα πολύ μεγάλο κομμάτι του Προγράμματος (σε όρους αρμοδιοτήτων και πόρων το 37%).

Η **αποκέντρωση** πόρων και αρμοδιοτήτων στις ελληνικές Περιφέρειες αποτελεί μια σημαντική πρωτοβουλία και τομή στην εφαρμογή της αγροτικής πολιτικής γιατί όχι μόνο διασφαλίζει την συμμετοχή, αποδοχή και συναίνεση των τοπικών κοινωνιών στην υλοποίηση σημαντικών αναπτυξιακών παρεμβάσεων,

Αλλά και συμβάλει στην μείωση της γραφειοκρατίας, την απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών προς όφελος των πολιτών και των δικαιούχων των προγραμμάτων.

Φίλες και φίλοι,

Με αυτό το στρατηγικό σχεδιασμό και αυτούς τους στόχους που υπηρετούμε, πιστά και με αφοσίωση από τη πρώτη στιγμή, **επιδιώκουμε** να αξιοποιήσουμε αποτελεσματικά τους πόρους που διαθέτουμε από τα αναπτυξιακά μας προγράμματα,

να επιτύχουμε τη σταδιακή μετάβαση του παραγωγικού μας συστήματος, με όλες τις παθογένειες και τα διαρθρωτικά προβλήματα που αυτό κουβαλάει από το παρελθόν, σε ένα σύγχρονο, ισχυρό, ανταγωνιστικό και βιώσιμο αγροδιατροφικό μοντέλο.

Αντιλαμβάνεστε λοιπόν πόσο σημαντικοί είναι οι πόροι της ΚΑΠ για τη χώρα μας, αυτή την ώρα που βγαίνουμε από τη κρίση, πόσο μάλλον όταν αποτελεί πλέον κοινή πεποίθηση στον αγρότη, στον επιχειρηματία του χώρου και τελευταία και στο πολιτικό σύστημα, ότι μπορεί το αγροδιατροφικό σύμπλεγμα να συμβάλει αποφασιστικά στην παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας μας .

Γι αυτό και δίνουμε μάχες για τη διατήρηση των πόρων αυτών και για τη μετά το 2020 περίοδο... αλλά γι αυτά θα σας μιλήσει αργότερα ο αρμόδιος Γραμματέας του Υπουργείου, ο κ. Κασίμης .

Αυτό που εγώ θέλω να πω κλείνοντας την ομιλία μου είναι, ότι σ' αυτή τη προσπάθεια απαιτείται αλλαγή νοοτροπίας από όλους μας, απαιτείται συστράτευση δυνάμεων και ουσιαστική εμπλοκή του συνόλου του πολιτικού, παραγωγικού και επιστημονικού δυναμικού της χώρας μας .

Γιατί η ανάπτυξη, φίλες και φίλο μου δεν είναι ευθύνη μόνο της πολιτείας, των δημοσίων ή και των ιδιωτικών φορέων αποσπασματικά, αλλά συλλογική υπόθεση όλων μας.

Σας ευχαριστώ πολύ που με ακούσατε .